

Кривич Я.М.

ДВНЗ «Українська академія банківської справи

Національного банку України»

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ БАНКУ ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ

Останніми роками вітчизняні та зарубіжні науковці проявляють все більший інтерес до вивчення змісту інноваційного потенціалу, його структури, а також до вимірювання окремих його складових. Проте недостатньо вивченими залишаються економічний та організаційний аспекти управління інноваційним потенціалом, відсутня чітка концепція щодо його ролі як одного з ресурсів економічного розвитку господарюючих суб'єктів, не розроблений належним чином науково-методичний інструментарій оцінки ефективності використання інноваційного потенціалу банківської установи, його ув'язки зі всією системою показників діяльності банку. Основною проблемою, пов'язаною з управлінням інноваційним потенціалом банків, є відсутність системності в організації відповідних заходів.

Системний підхід є таким напрямком методологічного дослідження, при якому об'єкт дослідження розглядається як цілісна множина елементів у сукупності відносин і взаємозв'язків. Системний підхід дає можливість пояснити будь-який вид діяльності, базуючись на закономірностях та взаємозв'язку його елементів, що в результаті створює можливість для їх більш ефективного використання. Таким чином, системний підхід розглядається як більш глибокий спосіб пізнання, порівнюючи із просто предметним.

Під управлінням ми розуміємо особливу функцію складних систем, безпосередньо направлену на збереження та підвищення цілісності системи, її організації. Стосовно управління інноваційним потенціалом – направлене на максимальне його використання та розвиток.

Управління потенціалом, в основі якого лежить системний підхід, набагато ефективніше одиничних заходів направлених здебільшого на рішення технологічних проблем.

Тому ми вважаємо, що формування інноваційного потенціалу банку має здійснюватися комплексно, виходячи з чого, на нашу думку, мова повинна йти про створення *системи управління інноваційним потенціалом банку*. Перш за все, зазначимо, що під системою в економічній літературі традиційно розуміється комплекс елементів, які знаходяться у взаємодії та мають спроможність до зміни з плином часу.

Виходячи з вище зазначеного, ми пропонуємо розглядати систему управління інноваційним потенціалом банку, як сукупність взаємопов'язаних елементів. Під елементом традиційно розуміють мінімальний компонент системи, сукупність яких складається у систему прямо чи опосередковано.

Таким чином, *під системою управління інноваційним потенціалом, на нашу думку, слід розуміти цілісний структурований взаємопов'язаний комплекс скоординованих дій у вигляді сукупності принципів, методів та організаційних механізмів реалізації управлінських рішень, застосування яких забезпечує ціленаправлене та систематичне використання ресурсів з метою раціонального формування та використання інноваційного потенціалу; а також оцінки його адекватності, яка дозволяє оцінити та в подальшому враховувати потенційні можливості банку, що надасть змогу більш ефективно управляти інноваційним потенціалом.*

Авторський підхід до розуміння сутності даного процесу відрізняється від традиційного, тим що воно акцентує увагу на *необхідності формування цілісного та гнучкого механізму управління інноваційним потенціалом*, який би не лише відповідав сучасним вимогам глобальної конкуренції, але і приводив у відповідність можливості інноваційного потенціалу та стратегічні цілі інноваційного розвитку банку.

Нами запропоновано систему управління інноваційним потенціалом банків розглядати не просто як окремий процес або діяльність, а як *цілісний*,

взаємопов'язаний комплекс послідовних дій, сукупність виважених організаційно-управлінських рішень, вирішення яких дасть змогу банку отримати максимальний економічний ефект від реалізації інноваційного потенціалу.

Авторське визначення підкреслює той факт, що весь комплекс заходів по формуванню системи управління інноваційним потенціалом банків підпорядкований єдиній меті – **ефективне використання інноваційних ресурсів** (реальних та потенційних). На нашу думку, реалізація даної мети можлива лише за умови побудови ефективною системи управління, елементи якої будуть детально проаналізовані у підрозділі 2.1.4. даного дисертаційного дослідження.

Також, ми акцентуємо увагу на оцінці **адекватності інноваційного потенціалу**, як одному з ключових елементів системи управління інноваційним потенціалом, який дає змогу оцінити не лише сам інноваційний потенціал, але і всі потенційні можливості банківської установи в цілому.

Ефективність формування та реалізації визначеного вище комплексу заходів насамперед залежить від: наявності організаційно-управлінських можливостей банку для здійснення інноваційної діяльності, загального стану економіки країни; можливості прогнозування інноваційних ситуацій у часі; неординарності, інфляційної стійкості, передбаченої ефективності, ресурсної забезпеченості його процесу; прийнятності рівня ризику, пов'язаного з реалізацією інноваційної діяльності; інформаційно-аналітичного фактору, що забезпечує реалізацію інноваційного потенціалу.

Підводячи загальний підсумок зазначимо, що обґрунтовані вище особливості авторського визначення економічної категорії «система управління інноваційним потенціалом банку» дозволяють розуміти її більш системно, комплексно, з урахуванням динамічних змін у зовнішньому оточенні банку та визначених ним стратегічних пріоритетів розвитку.

Кривич, Я.М. Система управління інноваційним потенціалом банку як економічна категорія [Текст] / Я.М. Кривич // Образование и науката на 21 век – 2009 : матеріали за V Международна научна практична конференция (Болгарія, София, 17–27 октомври 2009 року). – София, 2009. – С. 12–14.